

PORTRETI DRUGAČNOSTI

(lutkovna igra)

Nekega dne so se učenci udeležili ekskurzije po slovenski pokrajini, ki je vključevala druženje z učenci cele šole. Čez dan so raziskovali gozdove, prenočevali pa so v počitniškem domu. Na območju, kjer so bivali in se zadrževali, mobilni telefoni niso delovali.

Učiteljica je učencem razdelila raznobarvne bonbone. Tisti, ki so imeli bonbone enake barve, so predstavljali delovno skupino. V skupini učencev, ki so dobili oranžen bonbon, so se znašli tudi Tadej, Andrej in Katja.

Po kosilu je oranžna skupina odšla na pohod po gozdu. Andrej si je začel prepevati melodijo (podobno kot pojejo palčki v Sneguljčici):

ANDREJ: Hej ho, hej ho, v naravo zdaj gremo, gozdove mi z veseljem raziskujemo ...

KATJA: Tole je pa super. Zvečer bomo na spoznavnem plesu za predstavitev naše skupine kar tebe prosili, da predstaviš kaj zabavnega.

ANDREJ: O ne, to pa že ne bo šlo. Da se mi bodo vsi posmehovali, ker nastopam s pesmimi za dojenčke. Mogoče pa lahko naučim še tebe in Tadeja, da skupaj kakšno odrapamo. Pravkar namreč sestavljam nov komad, to mi gre poleg športa kar dobro od rok. Ampak če me boš tako izzivala z neumnostmi, lahko pobesnim. To pa zgloda strašno, kar poglej!

(Animator, ki vodi Andreja, vključi lučke in sireno v lutkini glavi)

No ja, ni vzroka za preplah. Zdaj tako ali tako ne mislim resno. Sicer mi je pa vedno žal, kadar kaj ušpičim. Najhuje je, da ne vem, kako naj potem napako popravim. Moja razredničarka ima že polno mapo vzgojnih ukrepov in zapisov, kako sem hiperaktiven, vedenjsko moten, nevaren sošolcem in podobne neumnosti. Najraje bi me kar prešolala v kakšno drugo ustanovo. Ali pa mogoče v poboljševalnico, haha. Rajši ne povem na glas, kam bi jaz preselil njo.

Kako pa se kaj ti razumeš s temi šolskimi težaki?

KATJA: Kaj pa vem. Zelo rada imam glasbo. Uživam, kadar pojem in plešem. Ampak branje, to je pa čisto druga pesem. Ko pogledam črke, mi kar zaplešejo pred očmi in se postavljajo v čisto nesmiselna zaporedja. Berem

slabše kot prvošolček. Kadar me učiteljica pokliče, naj glasno kaj preberem, se začnem potiti, postanem rdeča, roke pa imam čisto mrzle. Šolska psihologinja mi je razložila, da imam disleksijo ali pa legastenijo oziroma nekaj takega. Zaradi tega sem dobila posebne prilagoditve – teste lahko pišem dlje časa kot ostali, to pa je vzrok, da me sošolci včasih ne marajo. Ko sem bila v posvetovalnici na obravnavi, sem slišala nekega strokovnjaka, ki je rekel, da nevrološka podlaga za disleksijo zajema povezovalno pot med levo in desno možgansko hemisfero ter malimi možgani in magnoceličnim vizualnim sistemom.¹ Še huje pa je to, da menda obstaja gen, ki omogoča uporabljanje tistega dela možganov, ki spreminja in ustvarja zaznave.

Nekoliko počaka in s potrjim glasom nadaljuje:

Torej je možno, da bodo imeli enako težavo tudi moji otroci.

ANDREJ: Če si si vse to lahko zapomnila, že nisi neumna, pa čeprav slabo bereš. Sicer se je pa kar nekaj slavnih ljudi borilo z disleksijo, recimo Einstein, pa vnukinja tistega tipa, ki je izdelal neko super kavo-gospodična Jacobs.

Takrat oba pogledata proti Tadeju, ki neprestano pritiska na fotoaparata.

TADEJ(fotografira zanimive detajle): Kako veliko mravljišče, kako lepa rastlina in kakšno duplo ter kako lepa sova...

KATJA: Kaj delaš Tadej?

TADEJ: Fotografiram čudovite poglede, ki jih ponuja tale gozd. Na koncu bomo gotovo morali predstaviti svoja opažanja in kakšna slika nam bo še kako prav prišla.

KATJA: Daj, povej nam še ti kaj o sebi.

TADEJ: Teško se pogovarjam kar tako. Raje govorim o vnaprej postavljenih temah. Še posebno težko se pogovarjam z ljudmi, ki jih ne poznam ali pa z njimi nimam tesnejših stikov. Moti me, če nimam urnika, po katerem bi točno vedel, kaj se bo dogajalo. Tudi moje misli tiktakajo kot dobro navita ura. Če pa se ta urni mehanizem pokvari, zamrznem – sploh ne morem več misliti. Rad imam zaporedja, uživam v matematiki, očarajo me molekularne strukture. Strašno neroden pa sem pri športu in vse to vpitje v telovadnici, na hodnikih... Čisto ob živce me spravi. Takrat se na tisti moji uri, ki mislim, da jo imam v glavi, vključijo vsi zvonci in alarmi, da ne vidim in ne slišim več nič. In potem bi najraje skočil iz svoje kože. Mama mi je pred kratkim prinesla neko ful dobro knjigo Marka Haddona. Naslov je Skrivnostni primer ali kdo je umoril psa. Mislim, da sem nekoliko podoben glavnemu junaku Christopherju. Kar sama preberita, kaj je bilo z njim narobe. Zdaj pa mi dovolita, da v miru narišem zemljevid poti, po kateri hodimo.

KATJA: Zelo dober si v risanju zemljevidov. Kajne, Andrej?

ANDREJ(*hitro*): Mm, da, da seveda, zeloooo dober.

KATJA(*navdušeno*): Glej tisto lepo drevo. Ga vidiš Tadej?

TADEJ: Da, seveda ga vidim in res je lepo.

Takrat se še Andrej ozre po gozdu in opazi, da so ostali sami.

ANDREJ: Katja, Tadej, mislim, da smo se izgubili. Nikjer ni nikogar. Sami smo. Haloooooooo!!!!

TADEJ(*vznemirjeno*): Oh, ne izgubili smo se! Moramo jih najti! Na pomoooooooooč!! Na pomoooooooooč!!!

Začne opletati z rokami, brezumno teče in čisto »pobezlja«, saj dogajanje ni več v skladu z njegovimi predstavami in urnikom.

ANDREJ: Kaj bomo naredili? Katja, imaš kakšno idejo?

KATJA(*umirjeno*): Ej, ne paničarita, fanta. Vse se bo uredilo. Samo pamet v roke!

TADEJ: (*teče daleč po gozdu. Katja in Andrej ga lovita. Nenadoma se spotakne ob vejo, pade na skalo in si zlomi levo nogo*) Aaaaaaaaauuu!!!!!!

KATJA: Ojooooj, Tadej!!! Andrej, pomagaj mi ga nesti. Odnosiva ga do naših nahrbtnikov.

TADEJ: Oh ne, zakaj sem tako brezglavo tekel. Auuu!!!!!!

KATJA: Tadej, umiri se in imej nogo čisto pri miru.

Tadeju ponudi žvečilni gumi: Na, požveči malo. Meni to pomaga, da se umirim in lažje zberem misli.

Ima kdo od vaju pri sebi gumico?

ANDREJ: Jaz jo imam! Na, tule je.

KATJA: Kaj pa lepilni trak?

TADEJ: Jaaaz ga au, imam. V nahrbtniku pri zemljevidu je.

KATJA: Hvala. Zdaj ti bomo nogo immobilizirali s pomočjo palice, gumice in lepilnega traku. Nikar je ne poskušaj premikati. (*Katja zvezuje palico z lepilnim trakom na Tadejevo nogo.*)

KATJA: No, en problem rešen.

ANDREJ: Kako bomo pa prišli ven iz tega gromozanskega gozda?

KATJA: Mislim, da se lahko zanesemo na Tadejeve dobre zemljevide in na njegove fotografije.

Vsi začnejo opazovati Tadejeve vrhunske zemljevide.

KATJA: Andrej, primi Tadeja pod levo, jaz ga bom pod desno roko ter pojdimo v tisto smer.

Vsi hodijo eno uro po gozdu ter se orientirajo po zemljevidih in fotografijah.

TADEJ: H, hvala ker mi pomagata. Auuu, kako boli.

Pridejo skoraj do roba gozda.

ANDREJ(veselo): Hej!! Mislim, da vidim travnik!!! Juuuuhuuuu!!!

KATJA: Hej, Andrej, pazi, da ga ne boš izpustil!

ANDREJ: V redu, že pazim.

Pridejo na velik travnik.

KATJA: Kaj so tiste majhne lučke daleč čez njive in polja?

TADEJ(tiho): Mislim, da je vas.

ANDREJ: Hej! Mislim, da imam idejo! Jaz lahko sedaj hitro stečem v tisto vas po pomoč za Tadeja! Lahko Katja?

KATJA: Seveda, dobra ideja Andrej.

ANDREJ (hitro steče): Juuuuuuu!!!! Grem!!

KATJA: S Tadejem bova z njegovimi vžigalicami in papirjem naredila ogenj, ker bo noč!

TADEJ: Da naju boste lahko našli!!

Ta dogodek je zelo zaznamoval življenje vseh treh, saj so se naučili sodelovati in kljub velikim medsebojnim razlikam postali zelo dobri prijatelji.

¹ Simona Potočnik: Delo z učenci z motnjami branja – dislektiki pri uri slovenščine v III. triletju osnovne šole (diplomsko delo); str. 11.